

КУЛЬТУРА 9

Лекція #13:

НОВІТНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ І СТИЛЬ

❖ 19-те та раннє 20-те століття привели до великого зросту національної свідомості (consciousness) та швидкого зросту української культури, незалежно від цензури та заборони які накладали на українську мову і культуру Російський чи Австро-Угорського уряди.

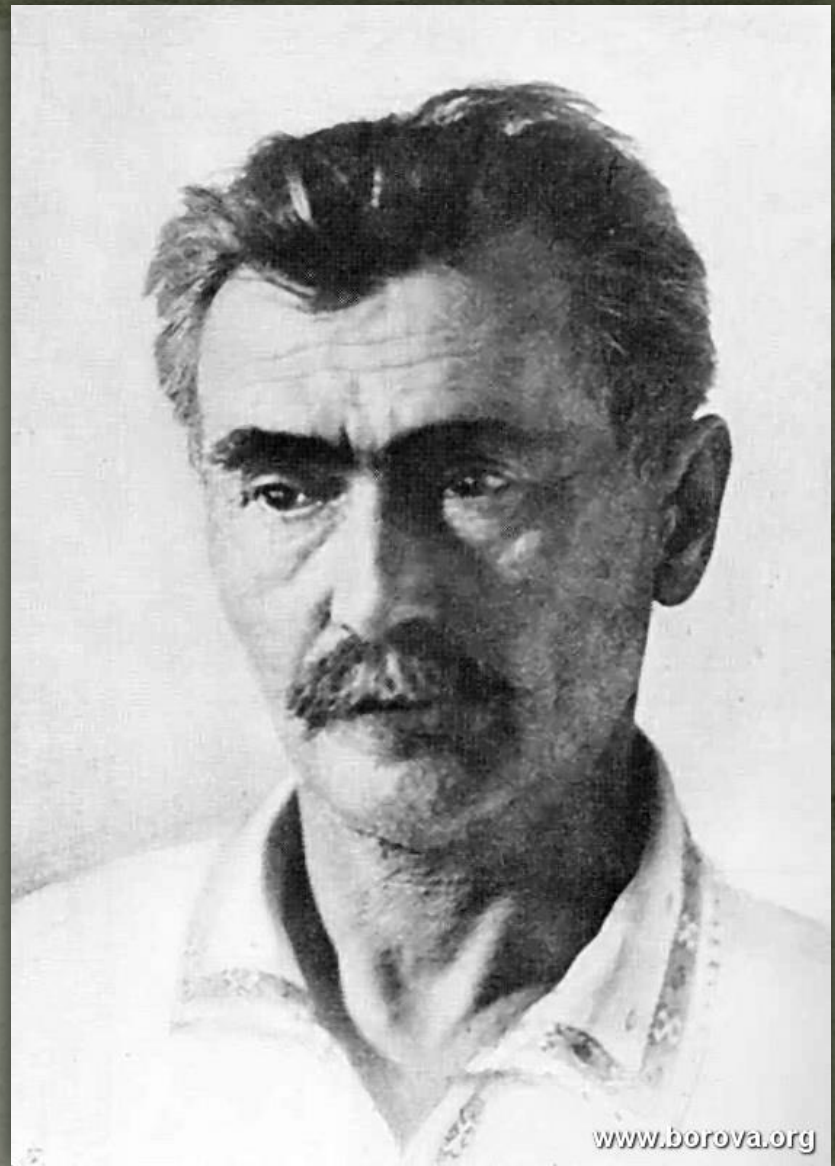
❖ Це період письменників Котляревського, Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, Л. Українки та багато інших.

- ❖ 1900 до кінця 1920-тих років в Україні, стали періодом експериментів в усіх галузях мистецтва, включно з архітектурою.
- ❖ Це століття теж показало таланти українських малярів, як наприклад Т. Шевченко, В. Боровиковський, М. Самокіш, І. Труш, О. Мурашко, В. Кричевський, О. Архипенко.

- ❖ Цей період знаний за свої великі досяги в українському театрі, опері, професійних хорах, перших професійних танцювальних ансамблів.
- ❖ До розквіту української культури також узялися українські архітектори, які в архітектурі старалися теж з'єднати (fuse) народні елементи мистецтва і традиціями будівлі із модерними ідеями та стилями.

❖ Архітектори цього періоду часто уживали різноманітні (varied) традиції будівництва із українського минулого, як наприклад дере'яної архітектури та козацького барокко, і до цих стилів додавали візантійські арки, народні вишивки, різьбу та СИМВОЛИ.

❖ Найголовнішу
ролю в розвитку
нової української
архітектури
зайняв молодий
маляр,
етнограф, графік
та архітектор на
ім'я Василь
Кричевський.

➤ (нар. 31 грудня 1872 на Харківщині - пом.
15 листопада, 1952 в Каракас, Венесуелі)

- ❖ Кричевський хотів з'єднати різні стилі української архітектури, культури та мистецтва, у новий український модернізм.
- ❖ Створив стиль який назвався «Український Архітектурний Модерн».
- ❖ Збудував багато будинків по цілій Україні, з яких найвизначніші це:

1. Будинок Полтавського
губернського земства (1903-1909).
(тепер Полтавський Краєзнавчий
Музей)

- Дахи із заломами
- Вежі за стилем дерев'яних дзвіниць
- Вежі із пірамідними дашками
- Спіральні колумни
- Шестикутні двері та вікна
- Вишивка як орнаментация, на кахлях
- Втори народного мистецтва
- Плитки із гербами гетьманів

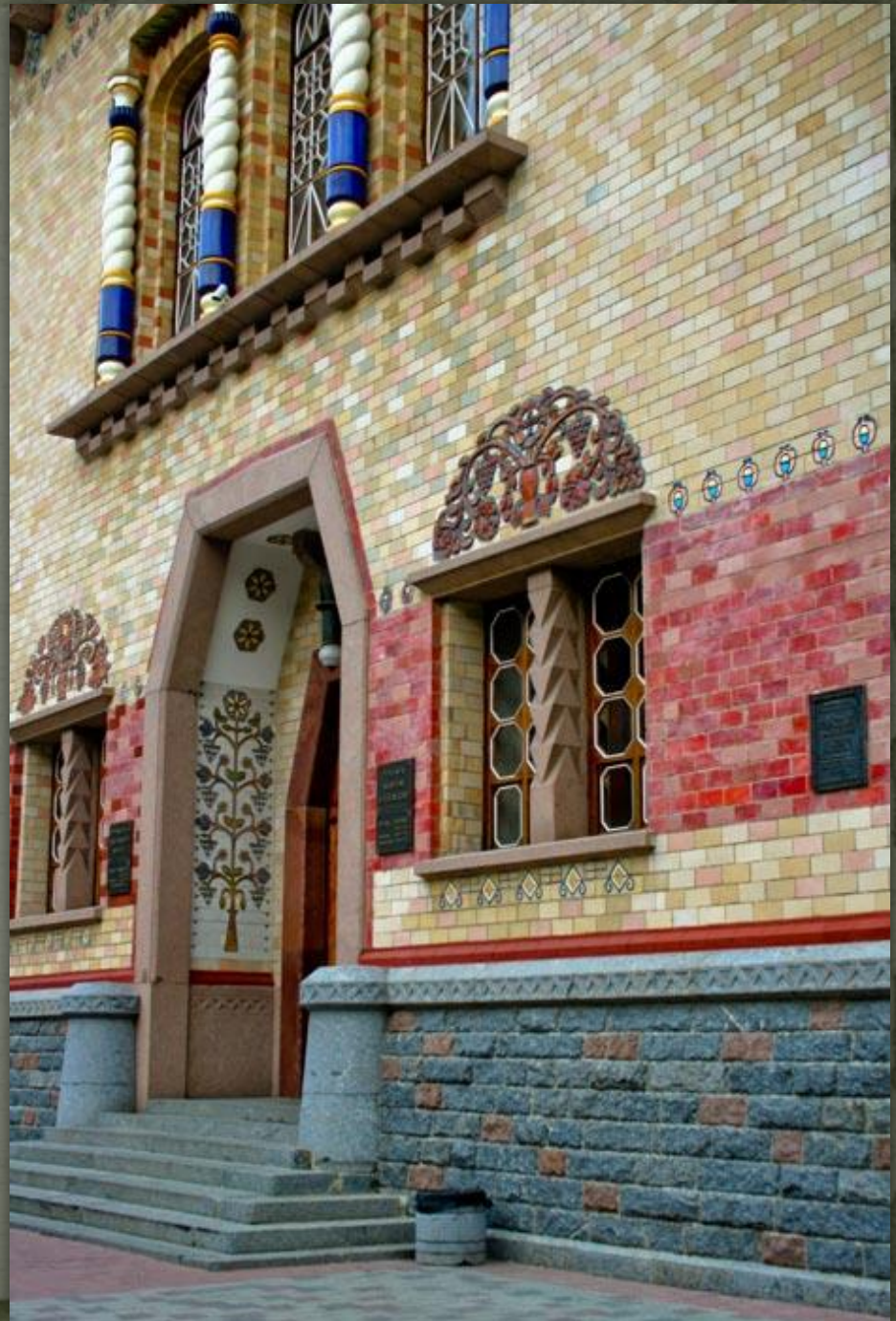

- Герби повітових міст Полтавської губернії
- Шестикутні двері та вікна
- Спіральні колумни

- Шестикутні двері та вікна
- Спіральні колумни

- Шестикутні двері та вікна
- Спіральні колумни

- Традиційна українська різьба
- Традиційне прикрашення побілених стін – взір рослинний

- Традиційне прикрашення побілених стін – взір рослинний
- Картина козацького життя на селі

2. Житловий будинок І. І. Щітківського
на вул. Полтавській, 4-а в Києві, 1907-
1908 рр

3. Літературно-меморіальний будинок-музей Тараса Шевченка в Києві.

4. Будинок
письменників
«Роліт» в Києві.
1932–1939

6. Літературно-меморіальний музей Шевченка на Тарасовій горі, Канів (1934–1937).

- Тут бачимо сполуку класичного стилю із українським модерном Кричевського.

❖ Інші визначні архітектори цього періоду теж старалися знайти нові напрями та стилі, які б показали світові унікальність та багатства української культури які можна з'єднати із модерним.

- ❖ Павло Альошин,
модерн,
конструктивізм
- ❖ народжений в Києві
(1881 – 1961)
- ❖ Від 1918-1920 був
головним
архітектором Києва,
та провадив
реконструкцію великої
частини міста.

По фотографіи Гудимова и Губчевскаго

Педагогическій музей цесаревича Алексѣя.

Musée pédagogique de Césarévitch Alexié

- Педагогічний музей у Києві. Створений 1901 року.
- Приміщення Центральної Ради УНР в 1917-1918 рр.

- Будинок житлового кооперативу «Радянський лікар» або будинок лікаря у Києві. (1928-1930)
- Стиль - конструктивізм

❖ Дмитро Дяченко

- ❖ 1887 —1942,
(Кам'янський концтабір
ГУЛАГ)
- ❖ Один із творців
стилю нео-барокко.
- ❖ Оскаржений
радянським урядом у
націоналізмі, його
арештовано та знищено
у концентраційним
таборі .

➤ Корпус Лісотехнічного інституту (1925—27) в Києві.

➤ Лубни,
Полтавська
область.
Земська
лікарня, 1913-
1915 рр.

Національний аграрний університет. Агрохімічний інститут (1931)
Київ, вул. Героїв Оборони, 17
05.11.2005

➤ Комплекс споруд Української сільськогосподарської академії у Голосієві, Київ. (1925-1930)

- ❖ Опанас Сластьон
1855 - 1933.
- ❖ Маляр, графік,
етнограф, архітектор і
педагог.
- ❖ проектував низку
(багато) сільських
громадянських
будинків в
українському стилі
- ❖ В 1913-1916 збудував
понад 30 шкіл.

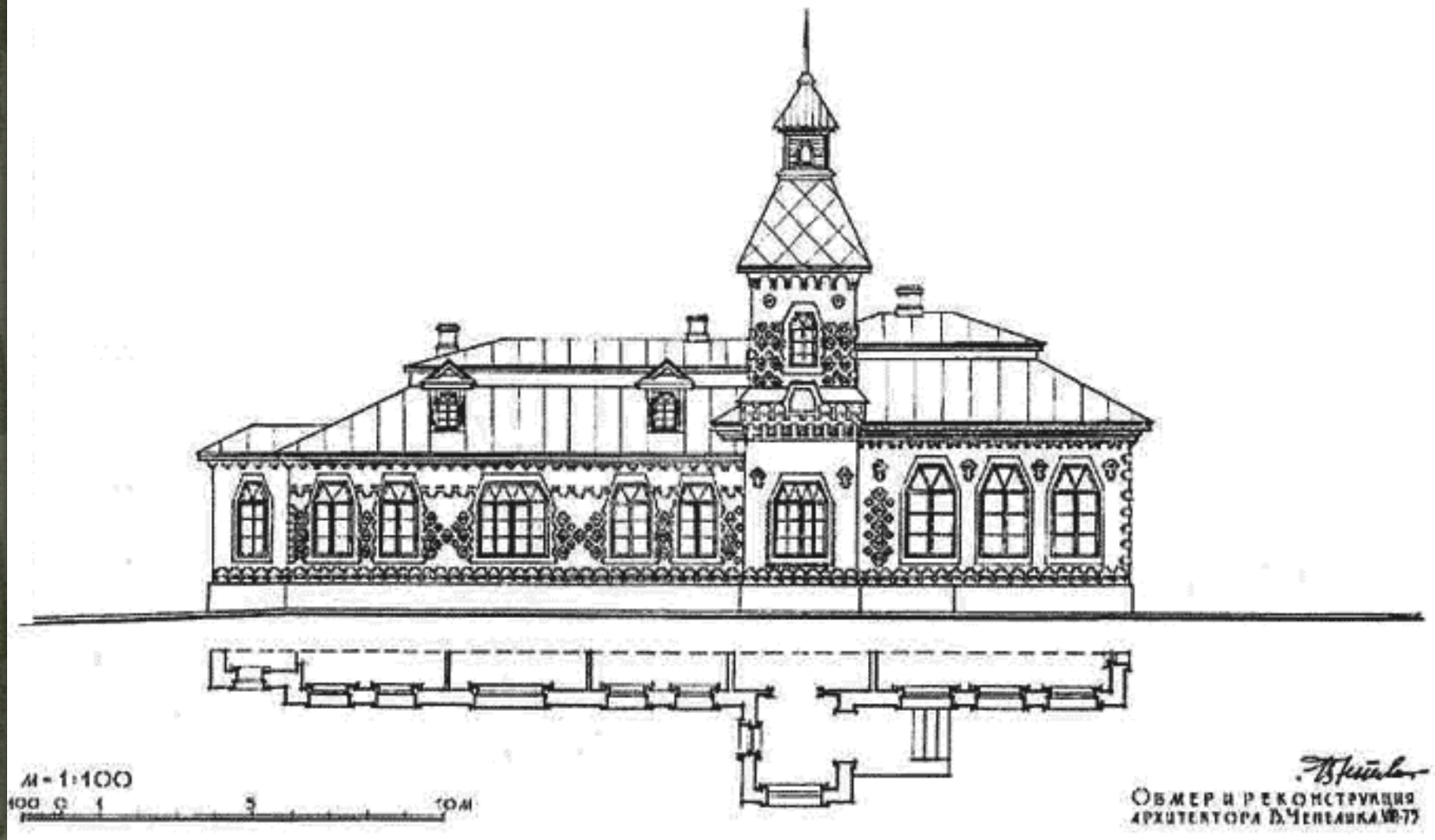

<http://lohvitsa.at.ua>

➤ Школа в Лохницях. (1913)

➤ Школа в Лохницях. (1913).

❖ Сергій Тимошенко

1881 - 1955 (Пало-Альто, Каліфорнія).

❖ Архітектор і політичний діяч.

❖ проектував понад 400 будов – церков, залізничних станцій, домів в Україні, Канаді та інших країнах.

❖ Український модерн, нео-козацьке барокко.

➤ Залізнична станція (вокзал), місто Албаши, Кубань. (1914)

➤ Залізнична станція (вокзал), місто Ведмидівка, Кубань.
(1912)

➤ Храм Успення Пресвятої
Богородиці, м.
Борислав, Івано-
Франківська обл. (1928-
29)

➤ Церква Св. Апостола
Андрія - Львів (1932)

Іван Левинський

1851 - 1919

- ❖ Архітектор, підприємець (будівничий) і педагог.
- ❖ Працював переважно у Львові та околицях Львова.
- ❖ Український модерн, нео-візантійський, закопанський стилі .

- Церква Архангела Михаїла – Львівська область (1891-1910)
- Нео-візантійський стиль

➤ Будинок банку «Південний» – Львів

➤ Будинок банку «Дністер» – Львів

➤ Житловий будинок, Львів

➤ Житловий будинок,
Львів

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ